

m i n n a
c a n t h

s y l v i

S Y L V I

M i n n a C a n t h

S Y L V I

Näytelmä neljässä näytöksessä

NTAMO

Helsinki 2018

Näköispainos ensipainoksesta
Otava, Helsinki 1893

ISBN 978-952-215-745-4

ULKOASU
Göran de Kopior

KANNEN KUVA
Nils Wasastjerna, Jalankulkijoita
Pohjoisesplanadilla 1892
(Helsingin kaupunginmuseo)

VALMISTAJA
BoD – Books on Demand GmbH,
Norderstedt, Saksa

ntamo
2018
www.ntamo.net

SYLVI

NÄYTELMÄ NELJÄSSÄ NÄYTÖKSESSÄ

KIRJOITTANUT

MINNA CANTH

HELSINGISSÄ, 1893
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

KUOPIOSSA,
KUOPION UUDESSA KIRJAPAINOSSA, 1893

HENKILÖT:

Aksel Vahl, notario.

Sylvi, hänen vaimonsa.

Viktor Hoving, arkkitehti.

Alma Hoving, hänen sisarensa.

Karin Löfberg, }
Anni Vidgren, } Sylvin entisiä koulutoveria
Elin Grönkvist, }

Rouva Hake, naisvankien hoitaja.

Vankilan tirehtööri.

Sohlman, pastori.

Sandell, metsähera.

Harlin, }
Idestam, } luutnantteja.

Tuneberg, lääkäri.

Brun, tullinhoitaja.

Mari, palvelustyttö.

ENSIMMÄINEN NÄYTÖS.

(Suuri, hyvin sisustettu huone. Takana kaksi ovea, joista oikeanpuolinen, raskailla, avatuilla esiripuilla varustettu, vie etehiseen, ja toinen, jonka esiriput ovat alhaalla, makuuhuoneeseen. Ovien välissä on alkovi, jonka uutimet myöskin ovat alhaalla. Vasemmalla sivuseinällä ovi ruokasaliin, oikealla seinällä suuri peili. Etehisessä näkyy oikealla ovi, joka vie ulos porstuaan, sekä perällä ikkuna, jossa on valkoiset uutimet ja jonka edessä on ruukkukasveja.)

(Etualalla on pyöreä pöytä, ympärillä tuolia sekä kiikkutuolivasemmalla. Nurkassa oikeaan on suuri kirjoituspöytä. Vastaisessa nurkassa sohva ja pieni pyöreä pöytä.)

AKSEL

(istuu kirjoituspöydän ääressä ja kirjoittaa.)

SYLVI.

(pistää päänsä makuuhuoneen oviverhojen välistä).

Aksel!

AKSEL.

Kuka siellä?

SYLVI.

Arvaapas!

AKSEL.

(keskeyttämättä työtään).

Eihän se vaan liene minun pikku kissimirrini?

SYLVI.

Se se on.

AKSEL.

Katsos vaan! Mitähän kissimirri sitten tahtoisi?

SYLVI.

Saako tulla sisään?

AKSEL.

Ei millään ehdolla. Ei ole aikaa.

SYLVI.

Pikkuruisen vaan. Hiukan verran, Aksel. Minulla olisi vähän asiaa.

AKSEL.

Mitä asiaa? Jotakin hirveän tärkeätä, varmaan.

SYLVI.

Hirveän tärkeätä.

AKSEL.

Ihanko todella? (Kääntyy.) No, pitänee hänet nyt sitten päästää silmänräpäykseksi. Ei — odotapas. Lupaako pulmunen olla kiltti?

SYLVI.

Kyllä, hyvin, hyvin kiltti.

AKSEL.

Lupaako hän myöskin mennä tiehensä kahden minuutin kuluttua?

SYLVI.

Ihan varmaan.

AKSEL.

Ehkäpä hän sitten saa tulla. Ei, ei — seis! Katsotaan ensin kelloa. No — jahka minä nyt luen kolmeen, sitten vasta saat juosta sisään. Yks'! — — — ei vielä — — — kaks' — — — pysy paikoillasi, kuule — — — no, no, ei askeltakaan, sanon minä — — — kolme!

SYLVI

(juoksee hänen syliinsä).

AKSEL.

Vai niin! Vai on minun pikku lintusellani niin tärkeätä sanottavaa? No, annapas kuulla! Mitähän tuo lienee?

SYLVI.

Sinun pitäisi luvata minulle yksi asia, Aksel.

AKSEL.

Yksikö vaan? Eikö mitä, se on kovin vähän. Minä lupaan sinulle seitsemänkymmentä ja seitsemän asiaa.

SYLVI.

Hyvä! .Mutta pidäkin sanasi.

AKSEL.

Tietysti.

SYLVI.

Kunniasi kautta?

AKSEL.

Kunniani kautta.

SYLVI

(heiluttaa jalkojansa ja heittäytyy taaksepäin).

Voi, kuinka ihanata — kuinka sanomattoman ihanata!

AKSEL.

Varo, varo, kissimirri, sinä putoat.

SYLVI.

Voi herra, kuinka hauskaa! Nyt sinä olet helisemässä, holhoja-setä.

AKSEL.

Joko taas —!

SYLVI.

Anna anteeksi — oma puoliskoni, minä tarkoitin. Nyt saan siis pyytää sinulta seitsemänkymmentä ja seitsemän asiata. Ajatteles — ennenkuin olen ne kaikki keksinyt.

AKSEL.

Mutta yksi ehto minun kumminkin täytyy siihen panna.

SYLVI.

Ei mitään ehtoja! Rakkahin Aksel, ei mitään ehtoja!

AKSEL.

No, totta kai! Yksi ainoa pieni ehto sinun toki pitää täyttää.

SYLVI.

No sanopa sitten, mikä se ehto olisi?

AKSEL.

Pieni, joutava vaan —

SYLVI.

Sano pian!

AKSEL.

Ei ole kiirettä kirkkoon.

SYLVI.

Ala joutua, holhoja-setä, taikka — minä nipistän sinua korvasta.

AKSEL.

Vai niin, vai rupeat sinä häijyksi, pikku pulmunen. Entäpä jos saatkin mennä tiehesi

SYLVI.

Ei toki, eihän? Ehto? Rakas, kulta Aksel, muista, että minulla on vaan kaksi minuuttia.

AKSEL.

Niin, se on totta, se.

SYLVI.

Ellet sinä pitentäisi aikaa?

AKSEL.

Ei — kuule —

SYLVI.

Elä sitten edes vitkastele niin kauheasti, Aksel. No, mikä se ehto oli?

AKSEL.

Se vaan, että minä ensin saan tutkia kaikki nuo seitsemänkymmentä ja seitsemän asiaa, ennenkuin hyväksyn.

SYLVI.

Ehei, kas siihenpä minä en suostu.

AKSEL.

Kuule mokomaa! Vai et sinä suostu siihen?

SYLVI.

En.

AKSEL.

Onko se täyttä totta?

SYLVI.

Täyttä totta.

AKSEL.

Tjah — sitten sitä ei voi auttaa. Minun täytyy ottaa sanani takaisin.

SYLVI.

Ei, Aksel — anna nyt myöten. Minä lupaan olla kiltti. En pyydä mitään mahdottomia, paljaita pikku asioita vaan.

AKSEL.

Siinä tapauksessa minä ne kyllä hyväksyn, eikähän minun ehdostani silloin ole sinulle mitään haittaa.

SYLVI.

Niin — mutta kuitenkin, Aksel! Olisi niin paljon, niin äärettömän paljon hauskenpaa, jos minä ihan vapaasti saisin ajatella kaikki nuo seitsemänkymmentä ja seitsemän asiaa, enkä tarvitseisi pelätä kieltoa. Rakas pikku Aksel!

AKSEL.

Rakas pikku Sylvi, minä pysyn sanassani.

SYLVI.

Niin, semmoinen sinä olet, holhoja-setä. Minä en sano sinua enää koskaan muuksi, sillä se sinä olet aina ollut ja siksi sinä jäät ikipäiviksesi.

AKSEL.

Kas niin, nuo kaksi minuuttia ovat tuossa paikassa kuluneet. Annapa nyt kuulla ensimmäinen pyyntösi.

SYLVI.

Enkä anna. En pyydä enää mitään.

AKSEL.

Siinä ollaan! Nyt on pikku sirkku taas allapäin, pahoilla mielin.

SYLVI.

Olisit sinä nyt yhden ainoan kerran saatanut tehdä minulle mieliksi, Aksel.

AKSEL.

Kultaseni — tuohan kuuluu ihan siltä, kuin en milloinkaan ennen olisi sitä tehnyt.

SYLVI.

Et olekaan. Tahdotko, että luettelen, mitä kaikkia sinä olet minulta kieltänyt, vai?

AKSEL.

Niin, kun sinä pyydät pelkkiä mahdottomia, hyvä lapsi.

”Minä tahdon rakastaa ja olla rakastettu.”

Helmikuussa 1892
muuan lehtori menehtyy Hämeenlinnassa.

Kuolinsyyksi paljastuu
rotanmyrkky.

Käy ilmi,
että rouva X on murhannut herra Y:n.
Vauva jää orvoksi, kun äiti vangitaan.

Suomen kirjailijakuningatar
Minna Canth (1844–1897) tarttuu uutiseen.
Hän laatii tapauksen pohjalta näytelmän.

Ensin ruotsiksi, heti perään suomeksi.
Opettaja vaihtuu notaariksi, vaimo nuorentuu
ja kilpakosijakin ilmaantuu.

Canthin otteessa aihe saa käsittelyn,
jossa yhdistyvät kansanlaulun täysi kohtalokkuus
ja modernin elämän vaikeimmat ristiriidat.

Kukaan ei häntä paremmin välittänyt yhtäikaa
luokkakokemusten kitkaa ja yksilöitymisen taakkaa.

Canthia rohkeammin ei kukaan perännyt
rakkauden yhteiskunnallisia ehtoja.

Aikoinaan päivänpolttava

Sylvi (1892/1893)

korventaa yhä.

